

T.C.
BURSA VALİLİĞİ

BURSA
EKONOMİK VE SOSYAL
GÖSTERGELER
2016

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

1. İLİN TARİHÇESİ	2
2. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	5
3. İDARİ YAPI VE NÜFUS.....	6
4. İL'İN GELİŞMİŞLİK GÖSTERGELERİ.....	8
5. İŞ VE ÇALIŞMA HAYATI	9
6. İTHALAT - İHRACAT.....	13
7. BANKACILIK VE TİCARET	16
8. VERGİ DURUMU.....	19
9. TARIM.....	20
10.EĞİTİM.....	23
11.YÜKSEK ÖĞRETİM.....	25
12.SAĞLIK.....	26
13.SOSYAL HİZMETLER	27
14.SPOR	30
15.ULAŞTIRMA	31
16.KAMU YATIRIMLARI.....	32
17.GÜVENLİK	33

ÖNSÖZ

Bursa, 2.842.547 nüfusu, 17 ilçesi, 1'i büyükşehir olmak üzere 18 belediyesi ve km²'ye düşen 261 kişilik nüfus yoğunluğu ile önemli illerimizden biridir.

Bursa ilinin tarihi; Anadolu topraklarının tarihi ile bütünleşmiştir. Şehrin oluşumu ve gelişimi antik çağlardan günümüze tarım, ticaret, üretim ve nihayet sanayi temelinde gerçekleşmiştir.

Ülke sanayimiz açısından önemli bir konumda olan ilimiz, çağdaş dünyanın getirdiği yenilikler neticesinde sanayi ve turizm başta olmak üzere her alanda gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde ağır bir rekabetle karşı karşıya kalmıştır.

İşte bu ekonomik, sosyal ve kültürel rekabetle baş edebilmek toplumun her kesiminin sağlam ve sağlıklı bilgilendirilmesi ile mümkün olabilecektir. Çağımızda bilgi; tükenmeyen ve her gün yeniden üretilen bir kaynak olarak her türlü sosyal ve iktisadi faaliyette en önemli ve temel girdi haline gelmiştir.

1 Ocak 2015 ile 31 Aralık 2015 arası verileri içeren bu yayının amacı da; Bursa ilinin ekonomik, sosyal, kültürel vb. tüm varlıklarının ilgililere sunulması olarak XXI. yüzyılın gelişmiş, çağdaş, refah ve küresel rekabet düzeyi yüksek ve sürdürülebilir büyümeyi benimsemiş bir Bursa'nın oluşumuna katkıda bulunmaktır.

Ümidim odur ki; bölge insanımız, kamu kurumları ve özel sektör kuruluşları koordineli ve özverili çalışmalarıyla Bursa'mızı istenilen düzeye ulaştıracaktır.

İzzettin KÜÇÜK
Vali

İLİN TARİHÇESİ

İlkçağdan günümüze Bursa;

Antik Dönem: Arkeolojik kaynaklar, Bursa ili ve çevresini 8.500 yıl ile tarihlendirmektedir. Orta Avrupa ve Balkan kültürünü oluşturan ilk tarım toplulukların yerleşik düzene geçmelerinde bu bölgenin etkili olduğu konusunda bilgi verilmektedir. Bursa'da kuzeybatı Anadolu'nun tarih öncesi geçmişine ışık tutan çok sayıda höyük bulunmaktadır. Prehistorik dönemde insanların yaşadıkları köyler olan bu höyüklerden yaklaşık 30 adedi tespit edilmiş durumdadır. Orhangazi-İlıpınar Höyükte Neolitik Çağa, Yenişehir-Menteşe Höyükte Kalkolitik Çağa, Nilüfer-Akçalar Aktopraklık Höyükte Geç Neolitik-Erken Kalkolitik Çağa, İnegöl Höyükte ise Erken Tunç Çağına ait kalıntı ve buluntulara rastlanılmıştır.

M.Ö.1200 yıllarında Anadolu'da hüküm süren Hitit Devletinin yıkılması ile meydana gelen otorite boşluğu nedeniyle Bursa bölgesi, Balkanlar'dan Anadolu'ya giren Bityn ve Tynin gibi toplulukların istilasına uğramış, bu akraba topluluklar daha sonraları birleşerek bölgede Bithynia krallığını kurmuşlardır. Bithynialılar o yıllarda İran üzerinden Anadolu'ya gelip Lydia Devleti'ni yıkan ve M.Ö. 513/512 yıllarında Bithynia bölgesini ele geçirip Byzantion'u (eski İstanbul) kuşatan Perslerin hakimiyeti altında kalmıştır. Güney sınırı bugünkü Mustafakemalpaşa ilçesi yakınlarından başlayan kuzeyde ise Marmara ve Karadeniz kıyılarına kadar uzayan bölgeye antik çağda Bithynia adı verilmiştir. Bölgenin daha güneyi ise Mysia antik bölgesi içerisinde kalmaktadır. Antik çağın iki önemli bölgesinde toprakları bulunan Bursa ve çevresi sadece kuzeyden değil güneyden de istilalara uğramış, bunların sonucunda çok sayıda koloni kentleri kurulmuştur.

M.Ö. 5-3. yüzyıllar arasında daha ziyade İon şehirleri tarafından kurulan bu kentler bölgede mevcut birçok antik kentin ve günümüz modern şehirlerinin temelini oluşturmuştur. Bu antik kentlerin en önemlileri; Nikaia-İznik, Kios-Gemlik, Otrioa-Yenişehirde, Apameia-Mudanya, Kremastis-Karacabey, Adriani-Orhaneli, Miletopolis-M.K.Paşa ve Apollonia-Gölyazı'dır.

M.Ö. 545-333 yılları arasında Pers hakimiyeti altına giren bölge, M.Ö. 333'den sonra Persleri yenerek Anadolu'yu ele geçiren III.Alexander (B.İskender) hakimiyeti ile tanışmış ve onun kısa süren yaşamı sonrası oluşan Hellenistik dönem krallıkları arasında I.Nikomedes (M.Ö. 279-250) zamanında Bithynia Krallığı'na bağlanmıştır.

Bugünkü Bursa şehrinin temelini oluşturan antik Prusia kenti ise Bithynia krallarından I.Prusias (M.Ö. 228-185) tarafından kurulmuş, adını bu kraldan almıştır. Tarihte Prusia Ad Olympum olarak anılan şehir Olympum takısı ile Olympos (Uludağ) eteğinde kurulmuş Prusias'ın kentini ifade etmektedir. Bu şekilde Kral Prusias'ın adını taşıyan diğer kentler olan Prusias Ad Mare (Gemlik) Prusias Ad Hypum (Düzce) kentlerinden ayırt edilmiştir.

Romalılar Dönemi: Bithynia Krallığı IV.Nikomedes (M.Ö. 74)'in vasiyeti ile Roma Devletine bağlanmış, bu tarihten sonra Roma'nın Asya'daki eyaletlerinden biri olmuştur.

Bizans Dönemi: Roma İmparatorluğu M.S. 395 yılında Doğu Roma (Bizans) ve batı Roma olarak ikiye ayrıldığında Bursa Bölgesi Doğu Roma İmparatorluğu içinde kaldı. M.S. II. yüzyıldan itibaren Bursa ve çevresi Hıristiyanlar için çok önemli bir bölge olmuş, bugünkü Uludağ'ın değişik bölgelerinde M.S. 5. yy.dan itibaren sayıları 50'yi geçen kilise ve manastır kurulmuştur. Tarihte Olympos, Oros Ton Kalegeron adı verilen, içinde barındırdığı kilise ve manastırlardan dolayı Keşişdağı, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde Ruhban Dağı ve son olarak 1925 yılında Uludağ adını almıştır. Hıristiyanlar için önemli bir inanç merkezi olan İznik'de 325 yılında I. Konsil, 787'de VII. Konsil toplanmıştır.

Anadolu Selçukluları Dönemi: Türkler Bursa bölgesine ilk olarak 1080 yılında gelmiştir. 1081-1097 yılları arasında Selçuklular tarafından ele geçirilen İznik bu yıllar arasında Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olmuştur.

Osmanlı Dönemi:1299 yılında Söğüt'te kurulan Osmanlı Beyliği toprakları arasına İnegöl, Bilecik, Yenişehir ve İznik civarı katılır. 1308 yılında yüksek surlarla çevrili Bursa'yı kuşatan Osmangazi'nin kuşatması fethedene kadar devam etmiş 1324 yılında kuşatmaya Orhangazi devam etmiştir. Bursa, yıllarca süren kuşatma sonrasında yardım alamayınca 06 Nisan 1326 yılında, Orhangazi'ye teslim olmuştur. Orhan Gazi Bursa'yı Başkent yaparak, babası Osmangazi'yi Hisar semtinde Saint Elia Manastırının bulunduğu yerde yapılan gümüş kümbetli türbeye defnetmiştir.

Bu dönemde Osmanlılar surla çevrili Hisar içine yerleşirler. Osmanlı Devleti'nin ilk parası Osman Gazi döneminde basılmıştır. Bursa, altı yüzyıl sürecektür dünyaya yön veren cihan imparatorluğunun ilk başkenti olmuştur. 1327 yılında, Orhangazi tarafından Hisar içinde "Bey Sarayı" adı verilen saray; Hisar dışında Orhan Camii, imaret ve hamam yaptırılmıştır.

Orhan Gazi'nin 1362 yılında vefatı üzerine, I. Murad Hüdavendigâr başa geçmiş ve Bursa'da birçok imar faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde Çekirge'de kendi adı ile anılan cami, medrese, imaret, hamam ile Hisar içindeki Şahadet Camii yapılmıştır.

1389 yılında Kosova'da Haçlı Seferlerine karşı kazanılan büyük zaferden sonra savaş alanını gezerken Sırp asker tarafından hançerlenerek şehit edilen I. Murad'ın, iç organları Kosova'da gömülmüş, gömüldüğü yerde türbe inşa edilmiştir.

Bedeni ise oğlu Yıldırım Bayezid tarafından Bursa'ya getirilerek Çekirge Semtinde bulunan türbesine defnedilmiştir.

I.Murad'ın yerine Osmanlı tahtına Yıldırım Bayezid (1389-1402) geçmiştir. Yıldırım döneminde Ulu Cami, Yıldırım Semtinde cami, medrese, han, hamam, darüşşifa ve bir de zaviye inşa edilmiştir.

Yıldırım Bayezid 1402 yılında Ankara Savaşı'nda yenilince, Timur Batı Anadolu'yu almış, Timur'un orduları Bursa'ya gelerek şehri tahrip etmişlerdir. Timur'un çekilmesinden sonra Bayezid'in oğulları arasında çıkan taht kavgaları sırasında Karamanoğlu Mehmet Bey tarafından şehir kuşatılmış ancak ele geçirilememiştir.

Yıldırım Bayezid'in ölümüyle, 1413 yılında Çelebi Sultan Mehmed tahta geçerek Bursa'yı imara başlamış ve Hacı İvaz Paşa'ya "Yeşil Külliye"yi inşa ettirmiştir.

II. Murad (1421-1451) Muradiye Külliyesini yaptırmıştır. Osmanlı padişahları tarafından Bursa'da yaptırılan son külliye olma özelliği taşıyan Muradiye Külliyesi'nde cami, medrese, imarethane ile Cem Sultan, Şehzade Mustafa Çelebi, Şehzade Ahmet, Şehzade Mahmud, Şehzade Mustafa ve şehzade annelerinin ve Osmanlı Ailesi'nden kişilerin türbeleri bulunmaktadır. Külliye'nin yanında bulunan 17. Yüzyıl Osmanlı Evi (müze) Fatih Sultan Mehmet'in doğduğu ev olarak bilinmektedir. Külliye'nin alt kısmında XV. yüzyıl Divan şairlerinden Şair Ahmet Paşa Medresesi bulunmaktadır.

1453'te İstanbul'un fethi ile saltanat merkezi İstanbul'a taşınmıştır. Siyasi önemini kaybeden Bursa, medreseleri, tekkeleri, alimleri ile bilim ve İslam aleminin, şair ve sanatçıları ile sanatın merkezi olmuştur. Osmanlı'nın ilk başkenti olan Bursa başkent Edirne ve İstanbul'a taşındıktan sonra da "manevi başkent" olarak etkisini sürdürmüştür.

Cumhuriyet Dönemi: Kurtuluş savaşı yıllarında 8 Temmuz 1920 tarihinde Yunanlılar tarafından işgal edilen Bursa iki yıl Yunanlıların işgalinde kalmıştır. 11 Eylül 1922 tarihinde büyük mücadeleler sonucunda işgalden kurtarılan Bursa bağımsızlık yolunda atılmış en önemli adım olan Mudanya Mütarekesine ev sahipliği yapmıştır. Büyük Taarruz'da kazanılan zafer sonucunda İtilaf Devletleri ateşkes çağrısında bulunarak Mudanya Mütarekesi 11 Ekim 1922 tarihinde Mudanya'da imzalanmıştır.

Bursa, Osmanlı döneminde tarım ve ticaret merkezi olma özelliğini Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan sanayi kuruluşları ile geliştirmiş, 1935 yılında Bursa Merinos Fabrikası Atatürk tarafından açılmıştır. Atatürk 17 Ekim 1922 tarihinde ilk kez Bursa'ya gelmiş, Cumhuriyet ile birlikte yapılan yeniliklerin toplumdaki etkilerini araştırmak ve ekonomik alanda yeni atılımlar gerçekleştirmek amacıyla Bursa'yı resmi olarak 18 defa ziyaret etmiştir.

İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

NÜFUSU (2015)	2.842.547
YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	10.882
YÜZÖLÇÜMÜ BAKIMINDAN SIRASI	27.
NÜFUS YOĞUNLUĞU (km ²)	261
KİŞİ BAŞINA GSYİH MİKTARI \$ (TÜİK TR 41 2010)	18.150
KİŞİ BAŞINA GSYİH BAKIMINDAN SIRASI	20
İTHALAT (Bin \$) (2015)	8.065.607
İHRACAT (Bin \$) (2015)	8.643.914
DIŞ TİCARET HACMİ (Bin \$) (2015)	16.709.521
ÜLKE DIŞ TİCARET HACMİNDEKİ PAYI (%) (2015)	4,76
İL LİMANLARINDA YÜKLEME-BOŞALTMA YAPILAN TOPLAM GEMİ SAYISI (2015)	3.962
İŞ KANUNUNA TABİ TOPLAM İŞYERİ SAYISI	68.102
SOSYAL GÜVL. KAPSAMINDA ÇALIŞAN SAYISI	851.738
SOSYAL GÜVL. KAPSAMINDA EMEKLİ SAYISI	481.427
SOSYAL GÜVL. KAPS. BAKM. YÜKÜMLÜ SAYISI	1.413.230
SOSYAL GÜVL. KAPSAM ORANI	% 96,62
İŞSİZ SAYISI (BURSA, ESKİŞEHİR, BİLECİK,TR41)	114.000
İŞSİZLİK ORANI (BURSA, ESKİŞEHİR, BİLECİK,TR41)	% 7,9

İDARİ YAPI VE NÜFUS

İLÇE SAYISI : 17
BELEDİYE SAYISI : 18 (1'i Büyükşehir Belediyesi)
MAHALLE SAYISI : 1060

NÜFUSUNUN GELİŞME ENDEKSİ

İLÇESİ	2013 NÜFUSU	2014 NÜFUSU	2015 NÜFUSU
Büyükorhan	11.913	11.396	10.774
Gemlik	101.389	103.390	105.484
Gürsu	68.872	74.827	79.540
Harmancık	7.091	6.873	6.574
İnegöl	236.168	242.232	249.091
İznik	43.287	42.727	42.467
Karacabey	80.527	80.594	80.573
Keles	13.639	13.123	12.773
Kestel	51.872	52.938	54.959
Mudanya	77.461	80.385	83.174
Mustafakemalpaşa	99.999	99.651	99.781
Nilüfer	358.265	375.474	397.303
Orhaneli	22.175	21.563	20.371
Orhangazi	75.672	76.143	76.669
Osmangazi	802.620	813.262	826.742
Yenişehir	52.132	52.215	52.591
Yıldırım	637.888	640.746	643.681
GENEL TOPLAM	2.740.970	2.787.539	2.842.547

İLÇELER İTİBARIYLA NÜFUS VE NÜFUS YOĞUNLUKLARI (2015)

İLÇESİ	YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	TOPLAM NÜFUS	NÜFUS YOĞUNLUĞU	YILLIK NÜFUS ARTIŞ HIZI (%o)
Büyükorhan	124	10.774	87	-53
Gemlik	413	105.484	255	0,2
Gürsu	118	79.540	674	63
Harmancık	365	6.574	18	-45
İnegöl	1.044	249.091	239	28
İznik	753	42.467	56	-6
Karacabey	1.247	80.573	65	0
Keles	640	12.773	20	-25
Kestel	423	54.959	130	40
Mudanya	346	83.174	240	33
Mustafakemalpaşa	1.472	99.781	68	0
Nilüfer	909	397.303	437	60
Orhaneli	764	20.371	27	-55
Orhangazi	476	76.669	161	8
Osmangazi	1.165	826.742	710	17
Yenişehir	224	52.591	235	8
Yıldırım	399	643.681	1.613	5
TOPLAM	10.882	2.842.547	261	20

İLÇELERİNİN YÜZÖLÇÜMLERİ, NÜFUSLARI (2015)

İLÇE ADI	YÜZÖLÇÜM (Km ²)	BURSA YÜZÖLÇÜMÜNE ORANI (%)	NÜFUS	BURSA NÜFUSUNA ORANI (%)	NÜFUS YOĞUNLUĞU (Km ² YE DÜŞEN KİŞİ SAYISI)
Büyükorhan	124	1,1	10.774	0,4	87
Gemlik	413	3,8	105.484	3,7	255
Gürsu	118	1,1	79.540	2,8	674
Harmancık	365	3,4	6.574	0,2	18
İnegöl	1.044	9,6	249.091	8,8	239
İznik	753	6,9	42.467	1,5	56
Karacabey	1.247	11,5	80.573	2,8	65
Keles	640	5,9	12.773	0,5	20
Kestel	423	3,9	54.959	1,9	130
Mudanya	346	3,2	83.174	2,9	240
Mustafakemalpaşa	1.472	13,5	99.781	3,5	68
Nilüfer	909	8,4	397.303	14	437
Orhaneli	764	7	20.371	0,7	27
Orhangazi	476	4,4	76.669	2,7	161
Osmangazi	1.165	10,7	826.742	29,1	710
Yenişehir	224	2,1	52.591	1,9	235
Yıldırım	399	3,7	643.681	23	1.613
İL TOPLAMI	10.882	100	2.842.547	100	261
TÜRKİYE	785.347	1,39	78.741.053	3,60	100

BURSA İLİ VE İLÇELERİ NÜFUS YOĞUNLUKLARI

İLÇE ADI	NÜFUS YOĞUNLUĞU (2013)	NÜFUS YOĞUNLUĞU (2014)	NÜFUS YOĞUNLUĞU (2015)
Büyükorhan	96	92	87
Gemlik	245	250	255
Gürsu	584	634	674
Harmancık	19	19	18
İnegöl	226	232	239
İznik	57	57	56
Karacabey	65	65	65
Keles	21	21	20
Kestel	123	125	130
Mudanya	224	232	240
Mustafakemalpaşa	68	68	68
Nilüfer	394	413	437
Orhaneli	29	28	27
Orhangazi	159	160	161
Osmangazi	689	698	710
Yenişehir	233	233	235
Yıldırım	1.599	1.606	1.613
BURSA	252	256	261
TÜRKİYE	98	99	100

**İLLERİN
SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI
(SEGE-2011)**

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 SIRASI
TR100	İSTANBUL	1
TR510	ANKARA	2
TR310	İZMİR	3
TR421	KOCAELİ	4
TR611	ANTALYA	5
TR411	BURSA	6
TR412	ESKİŞEHİR	7
TR323	MUĞLA	8
TR211	TEKİRDAĞ	9
TR322	DENİZLİ	10
TR424	BOLU	11
TR212	EDİRNE	12
TR425	YALOVA	13
TR222	ÇANAKKALE	14
TR213	KIRKLARELİ	15
TR621	ADANA	16
TR721	KAYSERİ	17
TR422	SAKARYA	18
TR321	AYDIN	19
TR521	KONYA	20
TR612	ISPARTA	21
TR221	BALIKESİR	22
TR331	MANİSA	23
TR622	MERSİN	24
TR334	UŞAK	25
TR613	BURDUR	26
TR413	BİLECİK	27
TR812	KARABÜK	28
TR811	ZONGULDAK	29
TRC11	GAZİANTEP	30
TR901	TRABZON	31
TR522	KARAMAN	32
TR831	SAMSUN	33

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

**İL GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HÂSILASI İÇİNDE
SEKTÖRLERİN PAYI**

TARIM (%)	SANAYİ (%)	HİZMETLER (%)
14,4	42,6	43,0

Kaynak: TÜİK 2011 (TR41)

TR41 BÖLGE DÜZEYİNDE İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ (15+ YAŞ)

TOPLAM İSTİHDAM	TARIM		SANAYİ		HİZMETLER	
	İSTİHDAM	(%)	İSTİHDAM	(%)	İSTİHDAM	(%)
1.385.000	202.000	14,6	561.000	40,5	623.000	45,0

Kaynak: TÜİK 2013 (TR41)

İŞ VE ÇALIŞMA HAYATI (2015)

NÜFUS (TÜİK 2015 ADNKS)	SGK KAPSAMINDA ÇALIŞAN KİŞİ SAYISI				SGK KAPSAMINDA ÇALIŞANLARIN TOPLAM NÜFUSA ORANI (%)	
	MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM		
Bursa	2.842.547	80.157	107.647	678.180	865.984	30,46
Türkiye	78.741.053	3.032.971	2.938.034	14.802.222	20.773.227	26,38

SGK kapsamında emekli aylığı alan 485.840 kişi olup il nüfusuna oranı yüzde 17,09'dur.

TOPLAM NÜFUS (TÜİK ADNKS)	SGK KAPSAMINDA BAKMAKLA YÜKÜMLÜ TUTULANLARIN SAYISI				ORAN (%)	
	MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM		
Bursa	2.842.547	192.681	308.492	749.705	1.250.878	42,26
Türkiye	78.741.053	6.525.051	9.330.879	18.930.169	34.786.165	44,17

İŞ-KUR KURSLARI

KURS PROGRAMI	KURS / PROGRAM	KURSIYER
İşgücü Yetiştirme Kursu/Genel	120	1.478
İstihdam Garantili Kurs	57	1.112
AB Hibe Kursu	0	0
Engelli Kursu	9	101
Hükümlü / E. Hükümlü Kursu	0	0
Toplum Yararına Çalışma Prj	96	5.568
Girişimcilik	61	1.526
UMEM Projesi	97	1.892
UMEM İşbaşı Eğitim	7	32
Staj İşbaşı Eğitimi	2.029	4.114
TOPLAM	2.476	15.823

İLDE İŞSİZLİK ORANI

	ORANI (%)
Türkiye	10,9
Bursa	6,2

İŞSİZLİK SİGORTASI İŞLEMLERİ (2015)

BAŞVURAN KİŞİ SAYISI	HAK EDEN KİŞİ SAYISI	AKTİF KİŞİ SAYISI	ÖDEME MİKTARI (TL)
49.456	25.800	16.833	111.103.445

FAAL İŞ YERİ VE İŞÇİ SAYISI (2015)

İŞ YERİ SAYISI	İŞÇİ SAYISI
70.815	678.180

SENDİKAL FAALİYETLER: Bölge Temsilciliği 4, Şube Başkanlığı 30, Bağımsız Sendika 3, Şube Temsilciliği 7 ve Memur Sendikası 23'tür.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

OSB Sayısı	14
Tesis Sayısı	1.652
İstihdam	147.093

Çalışmaları devam eden 8 adet İslah OSB tamamlandığında OSB sayısı 22'ye tesis sayısı 2.279'a ve çalışan sayısı da 174.441'e çıkacaktır.

KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ

KSS Sayısı	13
İşyeri Sayısı	6.294
İstihdam	25.457

BURSA SERBEST BÖLGESİ

SERBEST BÖLGE SAYISI	1
BÜYÜKLÜĞÜ (HA.)	825
FİRMA SAYISI (RUHSATLI 152)	107 Faal
İSTİHDAM	9.271
TİCARET HACMİ (\$)	1.934.395.829

İMALAT SANAYİNDE İSTİHDAM BAKIMINDAN İLK 10 İŞLETME

SIRA NO	FİRMANIN ÜNVANI	ÜRETİM KONUSU	İSTİHDAM
1	Bosch	Otomotiv Yan Sanayi, Elekt. Ev Alet.	6.627
2	Tofaş	Otomotiv	6.304
3	OYAK-Renault	Otomotiv	5.789
4	Sütaş	Gıda	4.370
5	Özdilek	Tekstil, Gıda	4.272
6	İsmi Açıklanmadı	-	4.055
7	Kamil Koç	Taşımacılık	3.020
8	Yeşim	Tekstil	2.510
9	Yazaki	Otomotiv Yan Sanayi	-
10	Aunde	Tekstil	2.095

KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler)

Sanayi de KOBİ'ler önemli bir paya sahiptir. Piyasada rekabetin oluşturulmasında istihdamın artırılmasında, girişimciliğin geliştirilmesinde ve gelir dağılımının iyileştirilmesinde olumlu etkileri olan KOBİ'lerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

KOSGEB veritabanına kayıtlı ilimizdeki KOBİ sayısı 37.560 olup kayıtlı olmayanlar da dahil edildiğinde sayı 107.786'ya ulaşmaktadır. İnşaat malzemeleri ve madencilik, gıda-tarım-hayvancılık, tekstil, makine-metal sanayi ve ticareti sektör bazlı istihdam sıralamasında ilk dört sırayı almaktadır. KOSGEB tarafından Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi kursundan belge alan kursiyer sayısı 11.312'dir.

ŞİRKET TÜRÜ				TOPLAM
ANONİM	LİMİTED	ŞAHİS	DİĞER	
6.214	26.504	10.630	1.549	44.897

SANAYİNİN DEVLET DESTEKLERİNDEN YARARLANMA DURUMU (2014-2015)

SERMAYE TÜRÜ	YILLAR	BELGE SAYISI	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	SAĞLAYACAĞI İSTİHDAM
YABANCI SERMAYE	2013	17	3.294	864
	2014	21	471	886
	2015	15	194	449
YERLİ SERMAYE	2013	241	1.463	4.275
	2014	200	1.746	5.619
	2015	161	1.917	6.105

ULUTEK TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ

2005/9310 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Uludağ Üniversitesi ULUTEK Teknoloji Geliştirme Bölgesi; Görükle Kampüsünün 471.230 m² alanında faaliyet göstermekte olup Türkiye'nin 20.Teknoloji Geliştirme Bölgesidir.

PERSONEL DURUMU	
Yasa Kapsamında Çalışan ARGE Personeli	698
Yasa Kapsamı Dışında Çalışan Personel	77
Destek Personeli	38
TOPLAM PERSONEL SAYISI	813
PROJE DURUMU	
Biten Proje Sayısı	1.190
Devam Eden Proje Sayısı	249
Sonuçlandırılmayan Proje Sayısı	22
TOPLAM PROJE SAYISI	1.269
FİRMA SAYISI	
Yazılım	55
Makine	14
Otomotiv	12
Elektronik	8
Enerji	2
Diğer	12
MEVCUT AR-GE FİRMA SAYISI	103

**BURSA ESNAF VE SANATKÂRLAR
ODALARI BİRLİĞİ (2015)**

İLÇESİ	ODA SAYISI	ÜYE SAYISI
Merkez	51	38.848
Mustafakemalpaşa	11	3.306
İnegöl	11	5.066
Karacabey	8	2.458
Yenişehir	4	1.528
Gemlik	3	2.178
Orhangazi	2	2.322
İznik	2	1.537
Mudanya	2	1.728
Orhaneli	2	488
Keles	2	370
Büyükorhan	1	216
Harmancık	1	158
Gürsu	2	964
Kestel	2	804
TOPLAM	104	61.971

**TİCARET VE SANAYİ ODALARINA KAYITLI
ÜYE SAYILARI (2015)**

TSO ODA ADI	ÜYE SAYISI
Bursa TSO	35.702
İnegöl TSO	3.509
Gemlik TSO	1.627
Karacabey TSO	1.211
Orhangazi TSO	931
Mustafakemalpaşa TSO	822
Yenişehir TSO	656
İznik TSO	439
TOPLAM	44.897

TİCARET BORSALARINA KAYITLI ÜYE SAYILARI (2015)

BORSA ADI	ÜYE SAYISI
Bursa Ticaret Borsası	1041
Gemlik Ticaret Borsası	262
Karacabey Ticaret Borsası	173
MK.Paşa Ticaret Borsası	130
Yenişehir Ticaret Borsası	80
TOPLAM	1.686

İLİN İTHALAT – İHRACAT DEĞERLERİ
(MUDANYA ve GEMLİK LİMANLARININ FAALİYETLERİ)

YILLAR	İTHALAT (Bin \$)	İHRACAT (Bin \$)	Gelen Giden Gemi Sayısı		Gemlik konteyner sayısı	
			Gemlik	Mudanya	Gelen	Giden
2012	10.316.079	11.125.775	2.992	21	231.894	223.807
2013	10.676.808	12.269.417	3.743	53	221.677	229.129
2014	9.321.348	8.102.289	3.982	50	231.643	213.470
2015	8.065.607	8.643.914	3.915	47	205.804	209.943

İhraç Edilen Ürünler: Otomotiv ve yan sanayi, tekstil ve tekstil ürünleri, konfeksiyon, demir çelik ürünleri ve türevleri, gıda ürünleri, yaş meyve ve sebze ürünleri ile diğerleridir.

İHRACAT MİKTARI AÇISINDAN İLK 10 FİRMA (2015)

SIRA NO	FİRMA ADI	İHRACAT MİKTARI (\$)
1	OYAK RENAULT OTOMOBİL FAB. A.Ş.	2.678.134.393
2	TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FAB.A.Ş.	2.057.743.801
3	BOSCH SAN. VE TİC. A.Ş.	1.059.074.611
4	YEŞİM SATIŞ MAĞAZA. VE TEKS. FAB. A.Ş.	167.870.054
5	VALEO OTOMOTİV SANAYİ TİCARET A.Ş.	154.198.534
6	BOSCH REXROTH OTO. SAN. VE TİC. A.Ş.	125.682.195
7	GEMLİK GÜBRE SANAYİ A.Ş.	100.944.518
8	DURMAZLAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.	83.152.855
9	BORÇELİK ÇELİK SAN. VE TİC. A.Ş.	72.610.505
10	BEYÇELİK GESTAMP KALIP OTO YAN SAN.	60.100.154

**BURSA'NIN YILLAR İTİBARIYLA
DIŞ TİCARETTEKİ PAYI**

(1000 \$)

KONUSU	TÜRKİYE	BURSA	BURSA'NIN TÜRKİYE DIŞ TİCARET HACMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)
2012 YILI			
İTHALAT	236.545.141	10.316.079	4,43
İHRACAT	152.461.737	11.125.193	7,29
DIŞ TİCARET HACMİ	389.006.878	21.441.272	5,51
2013			
İTHALAT	251.650.823	10.676.808	4,24
İHRACAT	151.868.551	12.269.417	8,07
DIŞ TİCARET HACMİ	403.519.374	22.946.225	5,67
2014			
İTHALAT	242.223.959	8.102.289	3,34
İHRACAT	157.715.040	9.321.348	5,91
DIŞ TİCARET HACMİ	399.938.999	17.423.637	4,36
2015			
İTHALAT	207.206.545	8.065.607	3,89
İHRACAT	143.844.200	8.643.914	6,01
DIŞ TİCARET HACMİ	351.050.745	16.709.521	4,76

**OTOMOTİV SEKTÖRÜ
TÜRKİYE -BURSA OTOMOTİV ÜRETİMİ**

	YILLAR	TÜRKİYE ÜRETİMİ ADET	BURSA ÜRETİMİ ADET	İLİN ÜRETİMDEKİ PAYI %
OTOMOBİL	2012	428.194	282.446	66
	2013	633.604	414.511	65
	2014	733.439	377.355	51
	2015	791.027	414.884	52
KAMYON/ KAMYONET	2012	337.696	139.069	48
	2013	440.638	172.871	39
	2014	389.820	163.723	44
	2015	504.771	207.238	41
OTOBÜS	2012	4.981	135	3
	2013	8.345	576	7
	2014	6.442	43	1
	2015	8.789	384	4
MINİBÜS/M İDİBÜS	2012	20.150	2.388	12
	2013	42.948	836	2
	2014	40.744	99	6
	2015	54.209	2.227	4

TÜRKİYE -BURSA OTOMOTİV İHRACAT DURUMU

(Adet)

	YILLAR	TÜRKİYE	BURSA	İHRACATTAKİ PAYI %
TÜRKİYE	2012	745.354	392.224	53
	2013	843.467	436.937	52
	2014	902.194	400.263	44
	2015	1.007.355	447.109	44
BURSA FİRMALARA GÖRE İHRACAT (Adet)				
OYAK RENAULT	2012		22.162	
	2013		266.508	
	2014		257.992	
	2015		270.299	
TOFAŞ	2012		154.068	
	2013		160.309	
	2014		142.234	
	2015		173.743	
KARSAN	2012		10.994	
	2013		10.120	
	2014		37	
	2015		3.067	

ÜİB VERİLERİNE GÖRE İHRACAT DEĞERLERİ (\$)

ÜRÜN ADI	2012	2013	2014	2015
TEKSTİL VE HAMMAD.	1.210.813.700	1.352.552.875	1.411.735.870	1.114.973.839
HAZIR GİYİM VE KONF.	495.811.875	517.304.085	570.706.260	461.026.837
MEYVE SEBZE MAMULL.	189.641.567	177.223.871	186.916.106	151.793.329
YAŞ MEYVE/SEBZE MAMULL.	94.003.921	107.543.303	101.937.142	98.238.352
TAŞIT ARAÇL. VE YAN SAN.	4.330.681.420	4.345.720.279	2.454.418.957	4.735.878.194
DİĞER SEKTÖRLER	1.604.636.680	1.662.447.421	1.686.628.430	2.083.605.449

BANKACILIK VE TİCARET İLLER İTİBARIYLA ŞUBE SAYISI

SIRA NO	İLLER	ŞUBE SAYISI		2010-2015 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2010	2015			
1	İstanbul	2.746	3.084	338	27,8	27,8
2	Ankara	935	1.081	146	9,7	37,5
3	İzmir	696	783	87	7,0	44,5
4	Antalya	385	452	67	4,1	48,6
5	Bursa	339	398	59	3,6	52,2
6	Konya	192	255	63	2,3	54,5
7	Adana	224	252	28	2,3	56,7
8	Kocaeli (İzmit)	185	246	61	2,2	58,9
9	İçel (Mersin)	166	203	37	1,8	60,8
10	Muğla	171	186	15	1,7	62,4

İLLERDE FAALİYET GÖSTEREN BANKA SAYILARI

SIRA NO	İLLER	BANKA SAYISI		2010-2015 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM
		2010	2015		
1	İstanbul	45	45	0	95,7
2	Ankara	29	29	0	61,7
3	İzmir	27	27	0	57,4
4	Bursa	24	24	0	51,1
5	Gaziantep	22	24	2	51,1
6	Kayseri	23	23	0	48,9
7	Konya	22	22	0	46,8
8	Adana	21	21	0	44,7
9	Antalya	23	21	-2	44,7
10	Kocaeli(İzmit)	20	21	1	44,7

İLLERE GÖRE BANKALARDA ÇALIŞAN DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	ÇALIŞAN SAYISI		2010-2015 % DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2010	2015			
1	İstanbul	77.814	86.986	11,8	43,4	43,4
2	Ankara	20.620	19.187	-6,9	9,6	53,0
3	İzmir	10.176	11.049	8,6	5,5	58,5
4	Kocaeli (İzmit)	4.994	7.124	42,7	3,6	62,0
5	Antalya	5.184	5.899	13,8	2,9	65,0
6	Bursa	5.103	5.551	8,8	2,8	67,7
7	Adana	3.699	4.009	8,4	2,0	69,7
8	Konya	2.507	3.156	25,9	1,6	71,3
9	Samsun	2.020	2.691	33,2	1,3	72,7
10	İçel (Mersin)	2.235	2.582	15,5	1,3	74,0

İLLERE GÖRE MEVDUAT DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	MEVDUAT (Bin TL)		2010-2015 % DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2010	2015			
1	İstanbul	255.194.946	573.041.000	124,6	48,9	48,9
2	Ankara	97.029.426	176.017.000	81,4	15,0	63,9
3	İzmir	33.120.539	66.413.000	100,5	5,7	69,6
4	Antalya	13.607.836	31.279.000	129,9	2,7	72,2
5	Bursa	13.873.634	28.980.000	108,9	2,5	74,7
6	Kocaeli (İzmit)	8.171.860	18.481.000	126,2	1,6	76,3
7	Adana	9.583.175	17.993.000	87,8	1,5	77,8
8	Muğla	6.456.191	14.049.000	117,6	1,2	79,0
9	İçel (Mersin)	6.685.866	13.233.000	97,9	1,1	80,1
10	Konya	5.928.158	12.222.000	106,2	1,0	81,2

İLLERE GÖRE KREDİ DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	KREDİ (Bin TL)		2010-2015 % DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2010	2015			
1	İstanbul	194.993.982	588.135.000	201,6	42,5	42,5
2	Ankara	49.944.622	168.242.000	236,8	12,1	54,6
3	İzmir	26.646.474	75.964.000	185,0	5,5	60,1
4	Antalya	15.088.697	50.753.000	236,3	3,7	63,8
5	Bursa	13.821.280	42.244.000	205,6	3,1	66,8
6	Gaziantep	7.647.895	32.827.000	329,2	2,4	69,2
7	Kocaeli (İzmit)	9.506.683	29.631.000	211,7	2,1	71,3
8	Adana	9.967.121	27.923.000	180,2	2,0	73,3
9	Konya	6.199.580	26.238.000	323,2	1,9	75,2
10	Denizli	4.827.623	22.095.000	357,7	1,6	76,8

İLLERE GÖRE NÜFUS BAŞINA ORTALAMA MEVDUAT

SIRA NO	İLLER	KİŞİ BAŞINA MEVDUAT(TL)		2010-2015 % DEĞİŞME
		2010	2015	
1	İstanbul	19.251,7	39.095,6	103,1
2	Ankara	20.334,3	33.396,1	64,2
3	İzmir	8.387,4	15.932,4	90,0
4	Muğla	7.897,5	15.457,5	95,7
5	Antalya	6.878,4	13.668,1	98,7
6	Denizli	5.479,6	11.185,3	104,1
7	Uşak	5.757,9	10.766,2	87,0
8	Kocaeli (İzmit)	5.237,9	10.382,2	98,2
9	Eskişehir	6.382,0	10.382,0	62,7
10	Bursa	5.324,7	10.195,0	91,5

İLLERE GÖRE NÜFUS BAŞINA ORTALAMA KREDİ

SIRA NO	İLLER	KİŞİ BAŞINA KREDİ (TL)		2010-2015 % DEĞİŞME
		2010	2015	
1	İstanbul	14.710,2	40.125,4	172,8
2	Ankara	10.466,8	31.921,0	205,0
3	Denizli	5.180,8	22.241,0	329,3
4	Antalya	7.627,0	22.178,0	190,8
5	İzmir	6.747,9	18.223,6	170,1
6	Gaziantep	4.496,7	16.992,4	277,9
7	Kocaeli (İzmit)	6.093,5	16.645,9	173,2
8	Bursa	5.304,7	14.861,4	180,2
9	Muğla	5.739,4	13.924,1	142,6
10	Eskişehir	4.697,8	12.808,5	172,7

DOĞU MARMARA BÖLGESİNDE MEVDUAT DAĞILIMI

İLLER	MEVDUAT TÜRLERİ (Milyon TL)							TOPLAM
	TASRF	RESMİ KRLŞ	TİCARİ KRLŞ	BANKALAR	DÖVİZ TEVDİAT	DİĞER KRLŞ.	KIYMETLİ MADL. DEPO HESP.	
Bilecik	567	99	130	0	188	22	23	1.30
Bolu	1.008	87	151	0	377	29	31	1.682
Bursa	13.835	357	3.635	0	10.438	441	275	28.980
Düzce	736	103	188	0	460	25	20	1.532
Eskişehir	4.213	493	1.249	0	2.316	196	116	8.583
Kocaeli (İzmit)	7.170	1.075	3.414	0	5.969	671	182	18.481
Sakarya (Adapazarı)	2.580	179	657	0	1.574	135	74	5.199
Yalova	1.157	129	159	0	721	59	26	2.251
TOPLAM	31.266	2.523	9.582	0	22.044	1.578	746	67.738

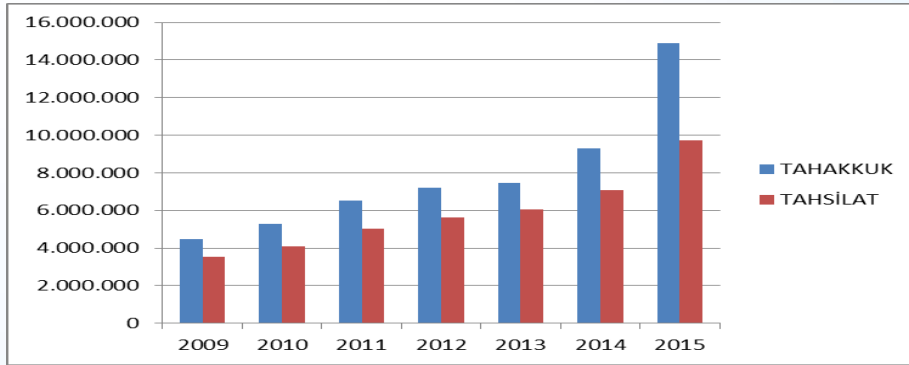
KREDİLERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	İHTİSAS KREDİLERİ (Milyon TL)							TOPLAM
		TARIM	GYRM NKL	MSLKİ	DENZL	TURZ	DİĞER	İHTİSAS DIŞI KRDLR	
1	İstanbul	1.194	402	41	24	255	6.285	579.333	588.135
2	Ankara	2.030	254	21	0	42	1.982	163.912	168.242
3	İzmir	2.262	230	38	0	76	1.491	71.866	75.964
4	Antalya	1.838	129	61	1	726	855	47.143	50.753
5	Bursa	1.439	133	4	1	43	1.116	39.508	42.244
6	Kocaeli	303	51	1	0	10	588	28.678	29.631
7	Gaziantep	984	84	1	0	6	542	31.209	32.827
8	Adana	2.326	81	3	0	10	582	24.921	27.923
9	Dğrll Tpl İller Bnk	33.136	2.064	95	6	619	12.240	321.836	369.213
10	Dğr Ülkrl	0	0	0	0	0	12.863	22	12.885
11	Dğr Ülkrl	71	0	0	0	0	120	50.459	50.650
TOPLAM		45.583	3.428	265	32	1.168	38.664	1.358.887	1.448.467

VERGİ DURUMU
YILLAR İTİBARIYLA VERGİ GELİRLERİ/GİDERLERİ (Bin TL)

YIL	GELİR			GİDER		
	TAHAKKUK (1)	TAHSİLÂT (2)	TOPLAM TAHSİLÂT İÇİN.PAY (%)	GİDER (3)	(2/3) %	(2/1) %
2009	4.469.422	3.527.615	1,80	2.285.502	154,35	78,93
2010	5.288.739	4.094.437	1,74	2.750.310	148,87	77,42
2011	6.523.421	5.038.923	1,77	3.625.061	139,00	77,24
2012	7.215.050	5.623.827	1,77	4.227.025	133,04	77,94
2013	7.457.047	6.066.149	1,65	5.229.425	116,00	81,35
2014	9.316.037	7.080.681	1,76	5.495.186	128,85	76,00
2015	14.914.337	9.188.138	2,25	6.067.121	151,44	61,60

BURSA VERGİ DAİRESİNE KAYITLI MÜKELLEF SAYISI

2013			2014			2015		
KURUMLAR VERGİSİ	GELİR VERGİSİ	TOPLAM	KURUMLAR VERGİSİ	GELİR VERGİSİ	TOPLAM	KURUMLAR VERGİSİ	GELİR VERGİSİ	TOPLAM
23.760	149.511	173.271	152.649	24.022	176.671	25.330	156.163	181.493

İLLERE GÖRE GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNE KATKI SIRALAMASI
(Bin TL)

İli	2012		2013		2014		2015		Toplam Tahsilâtta Pay(%)
	Tahsilât	Sırası	Tahsilât	Sırası	Tahsilât	Sırası	Tahsilât	Sırası	
İstanbul	140.153.779	1	159.048.525	1	174.133.790	1	184.020.806	1	42,32
Kocaeli	37.150.300	2	41.771.724	3	40.214.817	3	49.279.073	2	9,77
İzmir	34.693.238	3	38.416.022	4	40.860.990	2	45.403.487	3	9,93
Ankara	33.734.310	4	47.588.465	2	39.347.550	4	44.812.830	4	9,56
Bursa	8.506.568	5	9.542.201	5	7.995.540	5	9.188.138	5	2,25
TÜRKİYE	317.188.767		367.463.549		411.474.970		407.474.654		100

Not: İller Bazında Bütçe Gelirleri ve Bütçe Giderleri İl Sınırları İçindeki Muhasebe Birimlerince Tahsil Edilen ve Ödenen Tutarlardan Oluşmaktadır.

TARIM(2015)

Toplam Yüzölçümü (ha)	1.088.638,00
Toplam Tarım Alanı (ha)	340.912,50
Tarla Arazisi (Ekilen ha)	142.623,40
Meyvelikler (ha)	40.533,90
Sebzelikler(ha)	47.269,30
Diğer (ha)	110.485,90
Orman ve Fundalık Arazi (ha)	484.067,10
Çayır ve mera (ha)	24.345,20
Tarım Dışı Arazi (ha)	231.313,20
Toplam Sulanabilir Tarım Alanı (ha)	263.529,80
Toplam Sulanan Tarım Alanı (ha)	139.677,20
Hayvan Varlığı	
Büyükbaş Hayvan Sayısı	186.774
Küçükbaş Hayvan Sayısı	444.762
Tavuk Sayısı(Broiler)	6.094.366
Tavuk Sayısı(Yumurtacı)	4.939.328
Kaz-Ördek-Hindi	82.071
Arıcılık (Kovan sayısı)	90.000
Hayvansal Kaynaklı Üretimler	
Kırmızı Et (ton)	8.110
Kanatlı Et(ton)	41.041
B.Baş Süt (ton)	474.840
K.Baş Süt(ton)	16.202
Yumurta (adet)	1.200.000.000
Bal (ton)	862
Balmumu (ton)	43
Yün, Kıl, Tiftik(ton)	848
Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Toplamı	
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	294
Sulama Kooperatifi Sayısı	53
Su Ürünleri Kooperatifi Sayısı	20
Kooperatif Birliklerine Bağlı Koop. Toplamı	
Bursa Bölgesi Hayvancılık Koop.Birliği	34
Bursa Bölgesi Ormancılık Koop.Birliği	104
Bursa Bölgesi Tarım Koop.Birliği	87
Yetiştirici Birlikleri Üye Toplamı (4 Birlik)	6.451
Üretici Birlikleri Üye Toplamı (22 Birlik)	8.951

Su Ürünleri Üretimi

Ürün Cinsi	Üretim (kg)
1) İç Sular Balık Üretimi	
-Avcılık	1.040.879
-Yetiştiricilik	229.400
2) Deniz Avcılığı	
- Avcılık	2.047.768

İlin Sulanan Arazilerinin Dağılımı

Kurum Adı	Sulanan Arazi Miktarı (ha)
DSİ	34.201
BUSKİ	26.909,7
Üreticiler Tarafından	78.566,5
TOPLAM	139.677,2

Tarımsal Gelirin Ürün Gruplarına Göre Dağılımı

ÜRÜN GRUBU	DEĞER(TL)
Tarla Ürünleri Geliri	757.221.260
Meyve Ürünleri Geliri	1.486.521.510
Sebze Ürünleri Geliri	1.481.795.980
Hayvan Ürünleri Geliri	959.021.302
Su Ürünleri	14.980.400
TOPLAM	4.699.540.452

Kaynak:GTHB İl Müdürlüğü 2015

Kamu İdareleri Tarımsal Destek ve Yatırımları

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Destek ve Yatırımları

İlçe Bazında Tarımsal Desteklemeler

İLÇESİ	ALAN BAZLI DESTEKLER (TL)	FARK ÖDEMELERİ (TL)	DİĞER TARIMSAL DESTEKLER (TL)	KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ (TL)	HAYVANCIK DESTEKLERİ (TL)	TOPLAM (TL)
Büyükorhan	154.484	0	218.594	0	1.893.588	2.266.666
Gemlik	298.172	0	605.996	0	158.430	1.062.598
Gürsu	326.722	0	4.526.211	0	293.234	5.146.167
Harmancık	138.889	9.098	22.523	0	385.987	556.497
Inegöl	2.192.488	276.459	2.549.518	0	3.032.988	8.051.453
Izmit	771.014	0	1.000.923	0	579.377	2.351.314
Karacabey	3.459.423	409.288	5.362.115	620.551	17.117.919	26.969.296
Keles	576.049	0	400.648	0	1.174.889	2.151.586
Kestel	406.683	6.912	1.676.826	351.086	492.829	2.934.336
Mudanya	916.652	10.150	555.777	285.550	2.503.110	4.271.239
M.kemalpaşa	1.652.413	0	2.167.850	0	14.430.143	18.250.406
Nilüfer	529.840	0	440.648	512.875	1.738.766	3.222.129
Orhaneli	310.915	0	190.675	0	1.441.203	1.942.793
Orhangazi	443.541	11.538	537.050	0	605.191	1.597.320
Osmangazi	414.614	0	1.796.290	297.200	709.298	3.217.402
Yenişehir	2.727.622	536.991	2.692.710	742.374	9.202.781	15.902.478
Yıldırım	56.857	619	810.284	166.947	0	1.034.707
TOPLAM	15.376.378	1.261.055	25.554.638	2.976.583	55.759.733	100.928.387

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bursa İl Koordinatörlüğü(TKDK) Destek ve Yatırımları

YATIRIM YERİ	PROJE SAYISI	YATIRIM (TL)	DESTEK (TL)	ÖDENEN HİBE (TL)
Büyükorhan	17	3.460.020,71	1.998.682,99	1.693.561,85
Gemlik	2	1.015.345,70	507.672,85	490.615,82
Gürsu	6	11.370.237,01	5.685.118,51	5.060.220,18
Harmancık	4	616.546,74	308.273,37	307.632,27
Inegöl	23	21.315.589,49	11.801.928,60	9.164.219,41
Izmit	16	21.426.658,69	12.978.016,35	6.542.186,37
Karacabey	27	51.530.294,41	27.735.468,51	20.502.909,84
Keles	19	1.951.072,30	975.536,15	905.347,69
Kestel	4	2.048.397,53	1.207.323,97	1.147.016,40
Mudanya	19	6.316.044,03	3.158.022,02	1.871.516,73
M.kemalpaşa	39	18.690.958,19	9.875.059,91	6.721.813,96
Nilüfer	9	16.022.835,97	8.011.417,99	3.864.353,91
Orhaneli	7	2.297.693,77	1.240.767,52	582.844,13
Orhangazi	4	2.577.734,80	1.288.867,40	632.742,40
Osmangazi	5	3.914.667,40	1.957.333,70	1.211.579,72
Yenişehir	22	16.585.511,20	9.659.879,95	6.716.440,69
Yıldırım	1	40.237,64	20.118,82	20.118,82
TOPLAM	224	181.179.846,13	98.409.488,80	67.435.120,19

TARIMSAL SANAYİ

İlimizde Sulama ve Su Ürünleri Kooperatiflerinin üst birlikleri olan “Bursa Bölgesi Sulama ve Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birlikleri”nin kurulma çalışmaları başlatılmıştır.

Soğuk Hava Deposu Sayısı	: 122
Et ve balık Ürünleri	: 19
Balık Ürünleri	: 2
Meyve/Sebze Ürünleri:	101
Süt ve Süt Ürünleri Depolama ve İşletme Merkezi	:267
Un Fabrikası Sayısı	:16
Konserve ve Salça Tesisi	:151 (Bu tesislerde toplam 545.258 ton üretim yapılmıştır.)
Ayçiçeği Yağı Tesisi	: 99
Şekerleme ve Helva Tesisi	: 93
Turşu Tesisi	: 230
Dondurulmuş Gıda Tesisi	: 18
Gazoz Tesisi	: 23
Meyve Suyu Fabrikası	: 4 (300.000 ton meyve suyu üretilmektedir.)
Konsantre Meyve Suyu Tesisi	: 4 (50.000 ton konsantre meyve suyu üretilmektedir.)
Sebze Suyu Tesisi	: 2 (14.000 ton sebze suyu üretilmektedir.)

Türkiye Şeftali Üretiminin % 15,4’ü,
Türkiye Şeftali Nektarı Üretiminin % 16,9’u,
Türkiye Armut Üretiminin % 37,’ü,
Türkiye sofralık Zeytin Üretiminin % 16,4’ü ilimizde gerçekleştirilmektedir.
Türkiye Siyah İncir Üretimi 360.000 ton olup bunun 22.541 tonu ilimizde üretilmektedir. Dünya siyah incir üretimi 1.112.542 tondur. Bursa siyah incir üretiminde dünya 1.’sidir.

EĞİTİM (2015-2016)

KONUSU	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	481.477	46.888	528.365
TOPLAM ÖĞRETMEN SAYISI (*)	27.621	5.512	33.133
TOPLAM OKUL SAYISI (*)	1.114	331	1.445
TOPLAM DERSLİK SAYISI (*)	14.840	4.141	18.981
OKUL ÖNCESİ			
ÖĞRENCİ SAYISI	11.604	5.346	16.950
ÖĞRETMEN SAYISI	484	499	983
OKUL SAYISI (müstakil)	54	114	168
DERSLİK SAYISI	307	735	1.042
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	24	11	17
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	38	7	16
(*)Ana sınıfları diğer okul türleri içinde yer aldığından ana sınıfı okul, derslik ve öğretmen sayıları genel toplama dahil edilmemiştir.			
BÜNYESİNDE ANASINIFI OLAN KURUMLARDA(İLKOKUL+ORTAOKUL+LİSELERDE)			
ÖĞRENCİ SAYISI	21.405	2.166	23.571
ÖĞRETMEN SAYISI	1.025	199	1.224
OKUL SAYISI (Bünyesinde anasınıfı)	478	39	517
DERSLİK SAYISI	803	168	971
İLKOKUL			
ÖĞRENCİ SAYISI	167.506	9.372	176.878
ÖĞRETMEN SAYISI	8.514	1.113	9.627
OKUL SAYISI	453	51	504
DERSLİK SAYISI	6.399	1.046	7.445
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	20	8	18
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	26	9	24
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	453	51	504
NORMAL	294	51	345
İKİLİ	159	0	159
ORTAOKUL			
ÖĞRENCİ SAYISI	147.943	12.128	160.071
ÖĞRETMEN SAYISI	8.437	1.455	9.892
OKUL SAYISI	391	58	449
DERSLİK SAYISI	3.273	695	3.968
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	16	8	15
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	43	17	38
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	391	58	449
NORMAL	234	58	292
İKİLİ	157	0	157
ORTAÖĞRETİM			
ÖĞRENCİ SAYISI	133.019	17.876	150.895
ÖĞRETMEN SAYISI	10.121	2.445	12.566
OKUL SAYISI	216	108	324
DERSLİK SAYISI	4.853	1.665	6.518
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	13	7	12
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	27	11	23
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	216	108	324
NORMAL	192	82	274
İKİLİ	24	26	50

GENEL ORTAÖĞRETİM			
ÖĞRENCİ SAYISI	42.764	15.586	58.350
ÖĞRETMEN SAYISI	2.858	2.284	5.142
OKUL SAYISI	68	100	168
DERSLİK SAYISI	1.543	1.523	3.066
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	15	7	11
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	28	10	19
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	68	100	168
NORMAL	67	74	141
İKİLİ	1	26	27
MESLEKİ ORTAÖĞRETİM			
ÖĞRENCİ SAYISI	90.255	2.290	92.545
ÖĞRETMEN SAYISI	7.263	161	7.424
OKUL SAYISI	148	8	156
DERSLİK SAYISI	3.310	142	3.452
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	12	14	12
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	27	16	27
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	148	8	156
NORMAL	125	8	133
İKİLİ	23	0	23
(**)Toplam rakamı genel ortalamayı göstermektedir.			
YATILI BÖLGE İLKÖĞRETİM OKULLARI			
ÖĞRENCİ SAYISI	795		
ÖĞRETMEN SAYISI	75		
DERSLİK SAYISI	48		
YATILI OKUL SAYISI	3		
DİĞER EĞİTİM VERİLERİ			
FATİH PROJESİ İLE DAĞITILAN TABLET BİLGİSAYAR SAYISI	11.033		
ÖZEL DERSHANE VE KURS SAYISI		354	
ÖZEL DERSHANE VE KURLARDAKİ KURSİYER SAYISI		140.841	
ÖZEL DERSHANE VE KURLARDAKİ ÖĞRETMEN SAYISI		1.473	
Özel Dershane, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Özel Etüd Merkezi, Özel Motorlu Taşıt ve Sürücü Kursları ile Özel Muhtelif Kursları verileridir.			
PANSİYON(Resmî) - YURLAR (Özel)			
	PANSİYON	YURT	
Kurum Sayısı	42	104	
Yatak Kapasitesi	6.048	11530	
Yararlanan Öğrenci Sayısı	4.189	4.515	
Boş Yatak Kapasitesi	1.859	7.015	
TAŞIMALI EĞİTİM			
İLKÖĞRETİM			
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	239		
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	10.235		
ÖĞRENCİ TAŞINAN TOPLAM OKUL SAYISI	802		
ÖĞRENCİSİ TAŞINAN OKULSUZ YERLEŞİM BİRİMİ SAYISI			
ORTAÖĞRETİM			
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	97		
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	7.886		
ÖZEL EĞİTİM			
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	208		
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	4.206		
Not:2015-2016 MEİS Sorgu Modülü raporları ve 2014-2015 Milli Eğitim İstatistikleri Kitapçığından hazırlanmıştır.			

ADNKS verilerine göre, 6 yaş ve üzeri okur-yazar oranı %96,3'tür.

OKULLAŞMA ORANLARI

OKULLAŞMA	BURSA	TÜRKİYE
İlkokul Net Okullaşma Oranı	95,67	94,87
Ortaokul Net Okullaşma Oranı	95,92	94,39
Ortaöğretim (Lise) Net Okullaşma Oranı	84,60	79,79

Hayırsever Katkıları ve Eğitime %100 Destek Faaliyetleri

KATKI TÜRÜ	SAYI / TUTAR
Bina	202
Derslik	2.460
Derslik Dışı Bina	98
Nakdi Yardım (TL)	5.295.000
TOPLAM (TL)	350.369.000

YÜKSEK ÖĞRETİM (2015-2016)

Devlet Üniversitesi : 2
Vakıf Üniversitesi : 1
Vakıf MYO : 1

ÜNİVERSİTE ADI	ENSTİTÜ	FAKÜLTE	Y.OKUL	MYO	KONSER-VATUAR	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETİM ÜYESİ SAYISI
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	4	13	3	15	1	63.451	2.409
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2	6	1	1	0	1.216	152
BURSA ORHANGAZİ ÜNİ.	2	3	1	1	0	2.002	148
FARUK SARAÇ TASARIM MYO	6 Bölüm					350	26
TOPLAM	8	21	5	17	1	67.019	2.735

YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİ YURTLARI

KAMU YURTLARI	Sayısı	8
	Kapasitesi	6.385
	Kalan Öğrenci	4.596
ÖZEL YURTLAR	Sayısı	50
	Kapasitesi	7.598
	Kalan Öğrenci	4.926
TOPLAM	Sayısı	58
	Kapasitesi	13.983
	Kalan Öğrenci	9.522

SAĞLIK(2015)

TEMEL VERİLER	HASTANE SAYISI	MEVCUT YATAK SAYISI
YATAKLI TEDAVİ KURUMLARI	42	7.076
Devlet Hastaneleri	20	4.696
Tıp Fakültesi Hastanesi	1	844
Askeri Hastanesi	1	300
Özel Hastaneler	20	1.236
DİSPANSER SAYISI(Verem Savaş)		7
TOPLAM HEKİM SAYISI		4.502
Uzman Hekim		2.661
Pratisyen Hekim		1.291
Asistan Hekim		550
DİŞ HEKİMİ SAYISI		818
ECZACI/ECZANE SAYISI		982/874
ECZA DEPO SAYISI		14
TOPLAM AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ		191
TOPLAM SAĞLIK EVİ SAYISI		134
HEMŞİRE SAYISI		5.373
Devlet Hastaneleri		3.514
Diğer Sağlık Kuruluşları		87
Özel Sağlık Kuruluşları		974
Üniversite Hastaneleri		798
EBE SAYISI		1.773
Devlet Hastaneleri		1.589
Diğer Sağlık Kuruluşları		16
Özel Sağlık Kuruluşları		134
Üniversite Hastaneleri		34
Toplum Sağlığı Merkezi Sayısı		17
Ana Çocuk Sağlığı Merkezi Sayısı		2
Diyaliz Merkezi (Sağlık Bak-9, Üniversite-1, Özel-12) Sayısı		22
Tüp Bebek Merkezi Sayısı		8
Ketem Kanser Tedavi Erken Teşhis Tarama Eğt. Mrkz.		4
DİĞER SAĞLIK PERSONELİ SAYISI		4.587
Devlet Hastaneleri		2.967
Diğer Sağlık Kuruluşları		120
Özel Sağlık Kuruluşları		1.209
Üniversite Hastaneleri		291
TOPLAM SAĞLIK PERSONELİ SAYISI		26.537
Devlet Hastaneleri		17.618
Diğer Sağlık Kuruluşları		276
Özel Sağlık Kuruluşları		5.508
Üniversite Hastaneleri		3.135

SOSYAL HİZMETLER (2015)

KURULUŞ ADI	HİZMET ÖZELLİĞİ	KAPASİTESİ	MEVCUT DURUM
Kaplıkaya Çocuk Destek Merkezi	13-18 yaş Erkek	25	14
Ovaakça Çocuk Destek Merkezi	13-18 yaş Kız	40	14
Sırameşeler Sevgi Evleri Sitesi	0-6 yaş Karma, 7-12 yaş Kız- Erkek, 13-18 yaş Kız	99	91
Yenice Ba. Rehabiltsy ve Aile Dan. Merkezi	7-18+ Karma Zihinsel	78	74
Yenişehir Huzurevi Yaş. Bak. ve Reh. Merke.	60 yaş üstü	88	88
Dr. Rüştü Burlu Çocuk Evleri Sitesi	13-18 yaş Erkek	26	24
Ali Osman Sönmez Huzurevi	60 yaş üstü	316	296
Kadın Konukevi	Mağdur Kadın	40	20 Kadın 6 Çocuk
Çocuk evleri Koordinasyon Merkezi (25 Ev)	6-18 Yaş Kız/Erkek	136	126
YEREL YÖNETİMLERE BAĞLI HUZUREVLERİ VE ÖZEL HUZUREVLERİ			
Büyükşehir Belediyesi Huzurevi	60 yaş üstü	353	218
İnegöl Belediyesi Huzurevi	60 yaş üstü	41	37
Özel Kalamış Huzurevi ve Yaşlı Bakımevi	60 yaş üstü	67	55
ÖZEL BAKIM MERKEZLERİ			
Özel Nilüfer Yaşam Merkezi	Bedensel, Zihinsel, Ruhsal	63	59
Özel İbni Sina Bakım Merkezi	Zihinsel Ruhsal	60	52
Özel Huzur Bakım Evi	Zihinsel, Ruhsal	48	47
Özel Mimar Sinan Bakım Merkezi (Bursa Şb)	Bedensel, Zihinsel, Ruhsal	162	125
Özel Mimar Sinan Bakım Merkezi (İnegölŞb)	Bedensel, Zihinsel, Ruhsal	198	57
Özel İnsan Bakım Merkezi	Zihinsel Ruhsal	75	70
Özel Bizim Aile Bakım Merkezi	Zihinsel Ruhsal	96	96

Aileye Dönüş ve Aile Yanında Destek Uygulaması Çalışmaları

YILLAR	KORUNMA KARARI OLMADAN DESTEKLENEN ÇOCUK SAYISI		DESTEK VERİLEN KORUNMA KARARLI ÇOCUK SAYISI		KULLANILAN ÖDENEK (TL)
	KIZ	ERKEK	KIZ	ERKEK	
2010	139	151	35	40	896.546,36
2011	203	233	21	46	1.748.735,75
2012	308	338	14	28	3.125.706,51
2013	490	511	11	31	4.663.162,66
2014	530	561	9	21	3.707.531,49
2015	1.075	1.102	7	23	12.608.613

Koruyucu Aile Yanında Bakım (2015)

İL SIRASI	KORUYUCU AİLE SAYISI	KOR.AİLE HİZ.YAR. ÇOCUK SAYISI	KOR. AİLE YAN.ÇOCUK BAŞ. DÜŞ. NÜFUS
7	119	138	20.119

Engelli Hizmetleri

ENGELLİ SAYISI		İL'DE ENGELLİLERİN ENGEL DURUMUNA GÖRE DAĞILIMI				
TÜRKİYE	BURSA	GÖRME	DUYMA	KONUŞMA	YÜRÜME	DİĞER
4.882.843	142.835	1.428	1.285	3.999	4.856	131.267

Evde Bakım Hizmetinden Yararlanan Kişi Sayısı	:	14.332
Evde Bakım Hizmeti İçin Yapılan Ödeme	:	144.489.734,81 TL
Engelli Kimlik Kartı Alan Kişi Sayısı	:	5.154 (Toplam: 21.289)

Diğer Faaliyetler:

- Şehit Yakını ve Gazi Hizmetleri
Şehit ve Gazi Ailesi Ziyareti: 750
Seyahat Kartı Başvuru Sayısı: 4.128
Basılan Seyahat Kartı Sayısı: 3.777
- Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)
6284 Sayılı Kanun Gereği;
Alınan Mahkeme Kararı: 5.346
Çağrı Üzerine Koruma Kararı: 486
Güvenlik butonu: 38
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Engelliler Kültür ve Eğitim Danışma Merkezi
Tarihi 2. Murad Hamamı teşrif edilerek oluşturulan eğitim merkezinde her ayın son perşembesi farklı konularda eğitim düzenlenmektedir. Bu kapsamda 5 ayrı eğitimde 160 kişiye eğitim verilmiştir.

SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI YARDIMLARI

SYDV AYNİ VE NAKDİ YARDIMLAR (01.01.2015 – 31.12.2015)

YARDIM TÜRÜ	KİŞİ SAYISI	TUTARI
Gıda Yardımı	109.405	8.309.640,76
Giyim Yardımı	1.070	11.253,00
Yakacak	41.490	8.163.251,11
Sağlık Yardımları	373	126.982,27
Eğitim Yardımı	6.736	1.233.267,54
Taşmalı Eğitimi Yrd	-	-
Öğrenci Yurdu İşl.	-	-
Geçimini Temin Edici Yrd	16.756	2.061.833,50
Proje-İş Kurma Yrd(SYDGM)	24	6.000,00
Proje-İş Kurma Yrd(Vakıf)	24	6.000,00
Özürlülere Yap. Yrd.	3	5.550,00
Aşevi	1.355	120.000,00
Geçici Nakdi Yardım (Yol)	14.143	2.625.722,02
Sürekli Nakdi Yrd	33.728	3.446.746,00
Diğer Geç. Nakdi Yrd.	5.094	1.047.616,59
Tamirat Onarım	57	44.029,00
Yangın	64	101.550,00
Barınma	1.068	621.165,56
Afet Yrd.	1.624	353.210,00
Diğer Yrd.	15.801	1.471.483,84
TOPLAM	248.815	29.755.301,19

**SYDV'LARINDAN YARARLANANLARIN İLÇELERE DAĞILIMI
(01.01.2015-31.12.2015)**

SIRA NO	İLÇE ADI	İLÇE NÜFUSU	YARARLANAN SAYISI	İLÇE NÜFUSUNA ORANI (%)
1	MERKEZ		10.195	
2	BÜYÜKORHAN	11.396	2.502	21,96
3	GEMLİK	103.390	4.952	4,79
4	GÜRSU	74.827	5.231	6,99
5	HARMANCIK	6.873	1.296	18,86
6	İNEGÖL	242.232	19.460	8,03
7	İZNİK	42.727	3.624	8,48
8	KARACABEY	80.594	16.089	19,96
9	KELES	13.123	1.564	11,92
10	KESTEL	52.938	1.760	3,32
11	MUDANYA	80.385	9.195	11,44
12	M.KEMALPAŞA	99.651	5.300	5,32
13	NİLÜFER	375.474	21.327	5,68
14	ORHANELİ	21.563	746	3,46
15	ORHANGAZİ	76.143	4.106	5,39
16	OSMANGAZİ	813.262	61.798	7,60
17	YENİŞEHİR	52.215	6.039	11,57
18	YILDIRIM	640.746	73.631	11,49
	GENEL TOPLAM	2.787.539	248.815	8,93

2015 KÖMÜR YARDIMLARI

İLÇE	TKİ'DEN TALEP EDİLEN KÖMÜR MİKTARI (Ton)	TKİ TARAFINDAN TESLİM EDİLEN KÖMÜR MİKTARI (Kg)	DAĞITILAN KÖMÜR MİKTARI (Kg)	KÖMÜR DAĞITILAN AİLE SAYISI	KALAN KÖMÜR MİKTARI (Kg)
B.ORHAN	450	450.000	450.000	450	0
GEMLİK	2.000	2.000.000	2.000.000	20.000	0
GÜRSU	1.250	1.250.000	1.250.000	1.250	0
HARMANCIK	200	189.060	141.500	130	10.940
İNEGÖL	1.750	1.749.980	1.749.980	1.750	20
İZNİK	1.000	991.920	991.920	1.000	8.080
KARACABEY	2.000	1.997.400	1.997.400	1.998	2.600
KELES	400	391.100	391.100	402	8.900
KESTEL	1.500	1.500.000	1.500.000	1.500	0
M.K. PAŞA	2.000	1.991.000	1.991.000	1.991	9.000
MUDANYA	400	399.980	399.980	400	20
NİLÜFER	600	600.000	600.000	600	0
ORHANELİ	400	399.560	399.560	400	440
ORHANGAZİ	2.750	2.748.160	2.748.160	2.748	1.840
OSMANGAZİ	12.000	12.000.000	11.400.000	11.400	0
YENİŞEHİR	1.200	1.200.000	1.200.000	1.200	0
YILDIRIM	11.500	11.500.000	11.500.000	11.500	0
TOPLAM	41.400	41.358.160	40.710.600	58.719	41.840

SPOR (2015)

SPOR TESİSLERİ, KULÜPLER VE SPORCULAR

Lisanslı Sporcu Sayısı		137.370
Ferdi ve Kulüp Sporcuları Sayısı		79.661
Okul Sporcuları Sayısı		45.037
Futbol Sporcu Sayısı		12.672
Tescilli Spor Kulübü Sayısı		
İhtisas Spor Kulübü Sayısı	13	515
Müessese Kulübü Sayısı	4	
Spor Kulübü Sayısı	473	
Okul Spor Kulübü Sayısı	23	
Spor Branşı Sayısı		56
Belgeli Antrenör Sayısı		115
Belgeli Hakem Sayısı		3.400
Nizami Futbol Sahası Sayısı		15
Spor Salonu Sayısı		20
Yüzme Havuzu Sayısı		4
Gençlik Merkezi Sayısı		4
Gençlik Merkezi Faaliyet Sayısı		24
Gençlik Merkezi Üye Sayısı		64.191

2014-2015 sezonunda 137.370 toplam lisanslı sporcu ile 9.954 farklı müsabaka/gün düzenlenmiştir. Toplam 45 farklı branşta düzenlenen müsabakaların 770'i ulusal, 961'i okul, 8.223'ü ise yereldir. Aynı dönemde Uluslararası müsabakalara katılan 48 sporcu altın madalya, 31 sporcu gümüş madalya, 30 sporcu da bronz madalya kazanmıştır. Ulusal müsabakalarda ise 45 farklı branşta 493 adet altın madalya, 407 adet gümüş madalya, 546 adet bronz madalya kazanılmıştır.

Ayrıca Bursa İlinden 58 takım ulusal müsabakalara katılım göstermiştir.

ULAŞTIRMA

TOPLAM KARAYOLU UZUNLUĐU	: 1.138 km
Devlet Yolu Uzunluđu	: 445 km
İl Yolu Uzunluđu	: 613 km
Oto Yolu Uzunluđu	: 80 km

TOPLAM BÜTÜNŞEHİR YOL UZUNLUĐU: 14.993 km	
Ana Arter	: 729 km
17 İlçe Anayolları	: 5.977 km
17 İlçe Cadde/Sokak	: 8.287 km

DEMİRYOLU UZUNLUĐU: Ankara ve İstanbul bağlantılı olarak hızlı tren çalışmaları devam etmektedir.

DENİZYOLU TAŞIMACILIĞI (2015)

YERİ	LİMAN SAYISI	İSKELE SAYISI	GELEN/GİDEN GEMİ SAYISI	YÜKLEME (Ton/Yıl)	BOŞALTMA (Ton/Yıl)
Mudanya	1	3	47	63.498	8.180
Gemlik	4	1	3.915	5.089.920	6.515.129

- Mudanya (Güzelyalı)-İstanbul (Yenikapı) arasında İDO ve BUDO deniz otobüsü seferleri ile yolcu ve araç taşınması yapılmaktadır.
- Gemlik-İstanbul arasında deniz uçağı seferleri yapılmaktadır.
- Gemlik limanlarına gelen konteyner 205.804 adet, giden, 209.943 adettir.

HAVA YOLU ULAŞIMI (2015)

YENİŞEHİR HAVAALANI	UÇUŞ SAYISI	YOLCU SAYISI
İç Hat	6.519	158.366
Dış Hat	340	28.337
TOPLAM	6.859	186.703

MOTORLU KARA TAŞITLARI (2015)

YILLAR	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamınt	Kamyon	Mtsiklet	Özel Amaçlı	Traktör	TOPLAM
2011	293.585	8.546	11.046	117.848	22.750	67.840	922	52.389	574.926
2012	313.599	8.652	11.780	124.562	23.304	71.529	883	53.276	607.585
2013	339.469	10.550	9.980	129.209	23.809	77.612	1.226	56.019	647.874
2014	364.903	11.212	9.238	134.143	24.335	79.358	1.277	56.369	680.835
2015	398.668	12.432	9.046	142.497	25.771	84.332	1.513	58.392	732.651

YIL	1000 KİŞİ BAŞINA OTOMOBİL SAYISI
2011	104
2012	105
2013	121
2014	130
2015	140

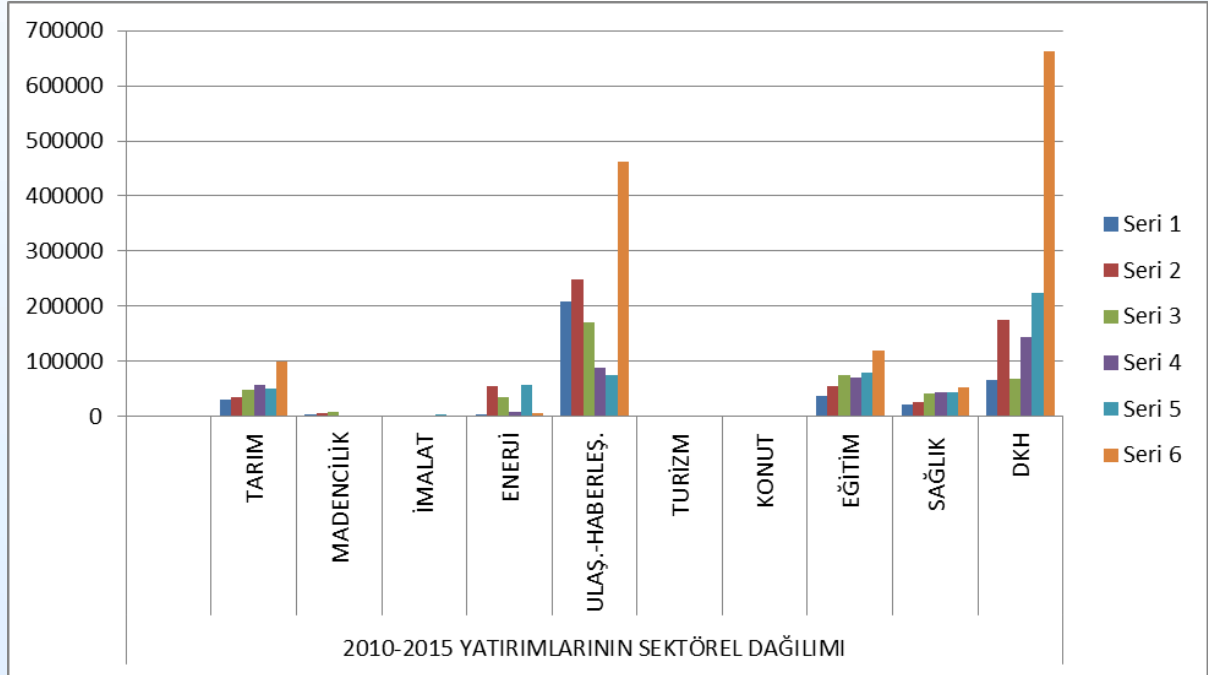
KAMU YATIRIMLARI

2010-2015 YILI KAMU YATIRIMLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI

(Bin TL)

SEKTÖRLER	YILLAR					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tarım	29.995	35.186	47.996	56.585	50.887	98.894
Madencilik	4.375	6.017	7.450	156	59	538
İmalat	70	54	1.300	500	4.000	
Enerji	4.200	54.348	35.034	8.228	57.297	6.276
Ulş.Haberleş.	207.954	249.432	171.007	88.502	75.019	462.952
Turizm	2.550	2.000	2.000	1.050	2	743
Konut	495	306	810	1.114	599	
Eğitim	38.225	54.526	75.010	71.684	79.256	118.587
Sağlık	22.400	27.000	42.653	42.928	43.466	52.391
DKH	65.697	175.258	69.037	144.545	223.343	661.619
TOPLAM	375.961	604.127	452.297	415.292	533.928	1.4445.220

Not :Müşterek Projelere ilişkin veriler dahil edilmemiştir.

GÜVENLİK

EMNİYET/JANDARMA SORUMLULUK ALANLARI (2015)

	NÜFUS	YÜZÖLÇÜMÜ(Km ²)
Polis Sorumluluk Alanı	2.430.194	907,194
Jandarma Sorumluluk Alanı	295.686	9,881

POLİS VE JANDARMA AŞAYIŞ OLAY TAPLOSU (2015)

OLAY TÜRÜ	POLİS BLG. OLAY SAYISI	JNDR. BLG. OLAY SAYISI	TOPLAM
Mal Varlığına Karşı İşlenen Suçlar	22.481	1.087	23.568
Kişilere Karşı İşlenen Suçlar	30.142	2.355	32.497
Topluma Karşı İşlenen Suçlar	5.803	440	6.243
Millete Devlete Karşı İşlenen Suçlar	1.044	51	1.095
Takibi Gereken Suçlar	24.307	3.392	27.699

POLİS VE JANDARMA SORUMLULUK BÖLGESİNDE MEYDANA GELEN OLAYLAR VE TRAFİK KAZALARI (2015)

YILLA R	KAZA SAYISI	ÖLÜ SAYISI	YARALAMALI KAZA SAYISI	ÖLÜMLÜ KAZA SAYISI	MADDİ HASARLI KAZA SAYISI
2012	13.265	79	4.973	66	8.115
2013	15.940	94	6.239	126	9.575
2014	16.040	154	6.461	117	9.462
2015	17.448	91	6.095	83	11.270

Sahil Güvenlik

Mudanya ilçesinde faaliyet gösteren Sahil Güvenlik Güney Marmara Grup Komutanlığının görev sahası Bursa, Balıkesir, Tekirdağ ve Yalova deniz sahalarıdır.

KURTARMA OLAY SAYISI	KURTARILAN Kişi SAYISI	ÖLÜ BULUNAN Kişi SAYISI	TIBBİ OLAY SAYISI	TAHLİYE EDİLEN Kişi SAYISI	GEMİ/TEKNE KONTROL		
					SAYI	İŞLEM YAPILAN	CEZAI İŞLEM (TL)
27	40	5	25	48	1.502	510	462.159,00

2015 yılında çevre/deniz kirliliği alanında 12 olay tespit edilmiş ve 204.283 TL idari para cezası kesilmiştir.